

115. sz. Egyezmény

a munkavállalók ionizáló sugárzás elleni védelméről

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1960. június 1-jén negyvennegyedik ülészakára ült össze, és

Miután úgy határozott, hogy elfogad a munkavállalók sugárzások elleni védelmére vonatkozó különböző javaslatokat, amely kérdés az ülészak napirendjének harmadik pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat egy nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1960. június 22-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „A sugárzás elleni védelemről szóló 1960. évi Egyezmény” néven idézhető:

I. RÉSZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden tagállama, amely ratifikálja a jelen Egyezményt, kötelezi magát arra, hogy ennek érvényt szerez törvények, rendeletek, végrehajtási szabályok vagy egyéb szükséges eszközök segítségével. Az illetékes hatóság az Egyezmény rendelkezéseinek alkalmazása során konzultációt folytat a munkaadók és a munkavállalók képviselőivel.

2. cikk

1. A jelen Egyezményt alkalmazni kell minden olyan tevékenységnél, ahol a munkavállalók munkájuk során ionizáló sugárzás hatásának vannak kitéve.

2. Jelen Egyezmény nem vonatkozik az olyan lezárt, vagy le nem zárt radioaktív anyagokra és ionizáló sugárzást kibocsátó készülékekre, amely anyagok vagy készülékek az ionizáló sugárzás korlátozott dózissai miatt kivehetők az Egyezmény alkalmazása alól az 1. cikkben előírt módszerek valamelyikével.

3. cikk

1. Jelenleg ismereteink szerinti minden olyan rendszabályt foganatosítani kell, amely alkalmas a munkavállalók hatékony védelmére az ionizáló sugárhatások ellen, egészségük és biztonságuk szempontjából.

2. Ebből a célból a szükséges jogszabályokat és intézkedéseket kell foganatosítani és a hatósági védelem biztosításához szükséges tájékoztatásokat rendelkezésre kell bocsátani.

3. Az ilyen hatósági védelem érdekében:

- (a) egy tagállam által az Egyezmény ratifikálása után a munkavállalóknak az ionizáló sugárzások elleni védelem tárgyában hozott rendszabályai legyenek összhangban az Egyezmény rendelkezéseivel;
- (b) a szóban forgó tagállam köteles módosítani a lehető legsürgősebben az általa az Egyezmény ratifikálása előtt elfogadott rendszabályokat, annak érdekében, hogy azokat összhangba hozza az Egyezmény rendelkezéseivel és ösztönözzön hasonló értelemben az összes egyéb rendszabályok módosítását, amelyek a ratifikálás előtti időből származnak;
- (c) a szóban forgó tagállam nyilatkozatban köteles közölni a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával az Egyezmény ratifikálása után, hogy mily módon és a munkavállalók milyen kategóriáira vonatkoznak az Egyezmény rendelkezései és köteles tájékoztatást adni az Egyezményről adott jelentéseiben minden e téren elért haladásról;
- (d) jelen Egyezmény első hatálybalépésétől számított 3 éves időszak lejártával, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa külön jelentést tesz a Konferenciához jelen bekezdés (b) albekezdése rendelkezéseinek alkalmazásáról, és olyan javaslatokat tesz, amelyeket az e téren szükséges rendszabályok tekintetében szükségesnek lát.

II. RÉSZ

VÉDŐ RENDSZABÁLYOK

4. cikk

A 2. cikkben feltüntetett tevékenységet oly módon kell megszervezni és végrehajtani, hogy az biztosítsa az Egyezmény jelen Részében feltüntetett védelmet.

5. cikk

Minden erőfeszítést meg kell tenni annak érdekében, hogy a lehető legalacsonyabb mértékre csökkentsék az ionizáló sugárzásoknak a munkavállalókra gyakorolt hatását, és el kell kerülni azt, hogy e sugárzásoknak az érintett felek szükségtelenül kitegyék magukat.

6. cikk

1. A külső vagy belső forrásból a szervezetbe kerülő ionizáló sugárzások maximális megengedhető dóziséját, valamint a szervezetbe bevihető radioaktív anyagok maximális megengedett mennyiségét jelen Egyezmény I. Részének megfelelő módon kell megállapítani a munkavállalók különböző kategóriái tekintetében.

2. Ezeket a megengedhető legmagasabb dózisokat és mennyiségeket a bővülő ismereteink tükrében állandóan felül kell vizsgálni.

7. cikk

1. Az elfogadható sugárzási szinteket a 6. cikk rendelkezéseinek megfelelő módon kell megállapítani azon munkavállalók vonatkozásában, akik munkájuk folytán közvetlenül ki vannak téve sugárzásnak, illetve akik:

- (a) 18 évesek, vagy ennél idősebbek;
- (b) illetve, akik 18 évesnél fiatalabbak.

2. Egyetlen 16 évesnél fiatalabb munkavállalót sem szabad ionizáló sugárzásokat tartalmazó munkálatoknál foglalkoztatni.

8. cikk

Az elfogadható szinteket a 6. cikknek megfelelően kell megállapítani azon munkavállalók számára, akik nincsenek közvetlenül kitéve sugárzásoknak a munkájuknál, de akik olyan helyeken tartózkodnak, vagy olyan helyeken haladnak át, ahol ki lehetnek téve ionizáló sugárzásoknak vagy radioaktív anyagoknak.

9. cikk

1. Megfelelő veszélyjelzést kell alkalmazni, hogy figyelmeztessenek az ionizáló sugárzásból származó kockázatokra. A munkavállalóknak meg kell adni az összes felvilágosítást, amely ebben a tárgyban szükséges.

2. Az összes munkavállalót, akik munkájuk folytán közvetlenül ki vannak téve sugárzásnak, alkalmazásuk előtt és annak során, megfelelően ki kell oktatni a biztonságuk érdekében szükséges óvintézkedésekről, egészségük védelméről, valamint azon okokról, amelyek ezeket indokolják.

10. cikk

Törvények és szabályok írják elő a megjelenés tényét és módját azon munkák kapcsán, amelyeknél a munkavállalók ionizáló sugárzásoknak vannak kitéve.

11. cikk

A munkavállalókat és a munkahelyeket megfelelő módon meg kell figyelni annak érdekében, hogy felmérjék, mennyire vannak a munkavállalók kitéve ionizáló sugárzásoknak és radioaktív anyagoknak, annak érdekében, hogy ezáltal ismertté váljon, hogy a megállapított szinteket betartják-e.

12. cikk

Az összes munkavállalót, aki sugárzásoknak közvetlenül kitett munkákat végez, megfelelő orvosi vizsgálatnak kell alávetni az ilyen munkába állás előtt, vagy röviddel azután, és később is, megfelelő időközönként további orvosi vizsgálatoknak alá kell vetni.

13. cikk

Az Egyezmény 1. cikkében szereplő valamelyik alkalmazási módszer útján meg kell határozni azon körülményeket, amelyek között a sugárzásnak való kitettség természete, vagy foka miatt az alábbi rendszabályokat kell gyorsan fogatosítani:

- (a) a munkavállalót megfelelő orvosi vizsgálatnak kell alávetni;
- (b) a munkaadó köteles az illetékes hatóságot értesíteni a hatóság által megszabott követelményeknek megfelelően;
- (c) a sugárzások elleni védekezés tárgyában illetékes személyek kötelesek tanulmányozni a feltételeket, amelyek között a munkavállaló munkáját végzi;
- (d) a munkaadó köteles megtenni az összes szükséges intézkedéseket a technikai jellegű megállapítások és az orvosi tanácsok alapján.

14. cikk

Egyetlen munkavállalót sem szabad szakavatott orvosi tanács ellenére foglalkoztatni, vagy tovább foglalkoztatni egy olyan munkán, amelyben ionizáló sugárzásoknak lehet kitéve.

15. cikk

Minden tagállam, amely ratifikálja a jelen Egyezményt, kötelezi magát arra, hogy megfelelő felügyeleti rendszert működtet, amely alkalmas arra, hogy felügyelje a rendelkezések betartását vagy, hogy meggyőződik arról, hogy a megfelelő felügyeletet végrehajtják.

III. RÉSZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

16. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

17. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

18. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított öt év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett ötéves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb ötéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden öt év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

19. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás, illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

20. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának.

21. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

22. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

- (a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 18. cikk rendelkezéseire, *ipso jure* magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;
- (b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

23. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.